

نگاهی کوتاه به نقش ارمنیان در صحنه سیاسی ایران (۱)

نگارش ادیک باغداساریان
(۱. گرماتیک)

ارمنیان از سده ششم پیش از میلاد در ایران ساکن بوده اند. اینان اساساً هنگ های سپاهی بودند که وظیفه دوره ای خود را از طرف پادشاهی ارمنستان در حکومت هخامنشی بجا می آوردند. در سده هفتم پ.م. (سال ۶۰۵) بارویر اسکایوردی (Baruyr Skayordi) پادشاه ارمنستان به هوخستره شاه ماد در برچیدن حکومت آشور کمک کرد. تیگران یرواندیان شاه ارمن از نزدیکان و دوستان کوروش هخامنشی بود و شخص اخیر با وی به شکار می رفت. در زمان سلطنت داریوش اول (۴۸۶-۵۲۲ پ.م.) و در طول مدتی که او حکومت خود را مستحکم و استوار می ساخت، برخی از کشورها از زیر سلطه حکومت هخامنشی خارج شده و پرچم شورش برافراشته بودند. ارمنستان نیز یکی از آنها بشمار می رود. شاه هخامنشی برای فرو نشانیدن شورش پنج بار با ارمنستان جنگید و این در حالی بود که در سه جنگ سپهسالاران ارمنی فرماندهی سپاه ایران را به عهده داشتند. از همان زمان ها ارمنیان نقش مهمی در سپاه ایران داشتند. در لشکرکشی خشایارشا به یونان (۴۸۰ پ.م.) سپاه ارمن نیز شرکت داشت.

اوزون حسن شاه ایران در زمان سلطه آق قویونلو به منظور ایجاد جبهه واحد بر علیه ترکان عثمانی به سال ۱۴۹۶م. یکی از شخصیت های مورد اعتماد خود یعنی خواجه میراک ارمنی (موراته یا میرات) را به ایتالیا گسیل داشت. وی در فوریه سال ۱۴۷۰م. به ونیز می رسد و با جمهوری ونیز به مذاکره می پردازد آنگاه با پاپ رم و پادشاه ناپل دیدار و مذاکره می کند.

ارمنیان در زمان شاه عباس اول نقش بسیار مهمی در صحنه های سیاسی و نظامی ایران ایفا کردند. چند نفر از این شخصیت ها را می توان نام برد. مشهورترین سپهسالار ایران در زمان شاه عباس الله وردی خان ارمنی بود. وی مورد احترام فراوان شاه قرار داشت. او به سمت امیرالامرای فارس و فرماندهی کل سپاه گماشته شد. بعدها استان کهگیلویه نیز به قلمرو حکمرانی او اضافه گردید. او تا سال ۱۶۰۱ به حکمرانی مناطق ساحلی دریای عمان و منطقه لار و جزیره بحرین پرداخت.

پس از مرگ الله وردی خان شاه سمت امیرالامرای فارس را به فرزند بزرگ وی یعنی امام قلی خان که حکمران لارستان بود واگذار کرد. داود فرزند دیگر الله وردی خان را نیز به امیرالامرای قره باغ گمارد.

یکی دیگر از چهره های معروف ارمنی قارچقای خان قللر آقاسی اهل ایروان بود. وی به علت دلاری هایش به سمت فرماندهی کل سپاه حکمران آذربایجان و خراسان نایل آمد و پس از مرگش حکمرانی خراسان را به فرزندش منوچهرخان سپرده شد.

یوسف خان یکی از دوستان نزدیک قارچقای خان امیرالامرای شیروان بود. شاه عباس اغلب با خوشنودی این دو را به نزد خود دعوت می کرد. شاه عباس در تماس با اروپاییان و شرقیان همواره از دانش سرشار ارمنیان استفاده می کرد. برای نمونه خواجه نازار و خواجه سرفراز شهرداران جلفای

اصفهان مشاوران شاه محسوب می شدند. او اغلب اوقات سفیران کشور را از میان ارمنیان منصوب می کرد. مثلاً ها کوپ مارکاریان اهل آمد (۱۵۴۷م.). ماتبروس، ترگابریل و گالا یک سفرای بازرگانی شاه بودند. خواجه سرفراز سفیر شاه در ونیز (۱۶۱۰م.) و یعقوب (ها کوپ) سفیر ایران در لهستان و آلمان (۱۶۱۶م.) بودند. شاه صفی نیز در سال ۱۶۴۰ یک ارمنی بنام میرزا موسی بگ را بعنوان سفیر به ورشو فرستاد.

نادر شاه افشار (۱۷۴۷-۱۶۸۸) گروهی از ارمنیان را برخلاف میل باطنی به خراسان مهاجرت داد تا اینان به وضعیت تجارت و بازرگانی این منطقه سروسامان دهند. همچنین تعدادی ارمنی به خدمت سپاهش درآورد. ارمنیان آرتساخ (قراباغ)، سیونیک و آیرارات (استاهای ارمنی) در مبارزات نادرشاه بر علیه ترکان به وی کمک می کردند.

پس از کریم خان زند (۱۷۷۹-۱۶۹۹) که به ارمنیان علاقمند بود آغامحمد خان قاجار (۱۷۹۷-۱۷۴۲) به سلطنت رسید. او نیز تعداد زیادی ارمنی در سپاهش داشت و اکثر اینان مسئولان توپ های نظامی بودند.

در دوران اولیه سلطنت قاجارها ارمنیان بسیاری به آنان خدمت کردند مثلاً ژنرال داویت خان ساگینیان، فرمانده قشون ایران در زمان فتحعلیشاه بود. خداداد خان ارمنی (۱۸۴۷-۱۷۸۱) فرماندار فارس و اصفهان بود که از سال ۱۸۳۱ به دریافت لقب خان نایل آمد و سپس فرمانده خوی، اردبیل، ارومیه، کرمانشاه و اراک گردید. در سال ۱۸۴۴ فرماندار تبریز شد. موسی خان، چهره نظامی و فرمانده توپخانه بود و در زمان آغامحمد خان و فتحعلیشاه خدمت کرده در جنگهای متعدد شرکت نموده بود. او در حیاط کلیسای ارمنی قزوین به خاک سپرده شده است. یوسف خان امیر توپخانه گولونیس (متولد ۸۵-۱۷۸۳) چهره نظامی و از نامداران تاریخ ایران در سده ۱۹ بشمار می رود. غلام حسین خان همسر ماه بگوم دختر فتحعلیشاه و خوریشان بانوی ارمنی (زن ۵۷-م شاه) بود. در زمان سلسله قاجار ارمنیان بسیاری در محافل دولتی و درباری خدمت کرده اند. در زیر به ترتیب تاریخ برخی از آنان را اجمالاً معرفی می کنیم:

۱- مارکار خان داویت خانیان- مباشر فتحعلیشاه (۱۸۴۸-۱۸۰۴م.).

۲- میر داویت ملیک شاهنازاریان- جزئیات زندگی او کاملاً روشن نیست. او در سال ۱۸۱۶ بعنوان سفیر ایران به پاریس رفت. عباس میرزا ولیعهد قاجار، او را از طریق استامبول به پتربورگ فرستاد تا در باره اختلافات مرزی ایران و روسیه با دولت تزاری مذاکره کند. عباس میرزا از این نظر او را از طریق استامبول به روسیه فرستاد که می خواست مستقیماً با دولت روسیه مذاکره کند، در حالیکه مقامات روسی قفقاز به سفیر ایران اجازه مسافرت به روسیه را نمی دادند میر داویت در هفتم اکتبر ۱۸۲۶ نامه ای با تصویر عباس میرزا به مترنیک شاهزاده اطریشی تسلیم کرد و از او درخواست نمود که از منافع ایران دفاع کند.

او در استامبول با سفیر روسیه ملاقات کرد لیکن به او اطلاع می دهند که کلیه مذاکرات را باید با نایب السلطنه گرجستان انجام دهد. روی یکی از سنگهای قبر موجود در کلیسای تادئوس بارتمئوس تهران چنین نوشته شده است: «ملیک شاهنازاریان، وفات ۳۰ آوریل ۱۸۵۳».

جامعه ارمنی ایران

- ۲۴ آبان ماه در مجلس صرف شام در انجمن چهارمحل نمایندگان مجمع ۱۱ و ۱۲ خلیفه گری تهران ملاقات کردند. در این جلسه اسقف سرکیسیان، دکتر هارمیک داوتیان رئیس مجمع یازدهم، تومیک ساروخانیان رئیس هیئت انتخابات دوازدهم سخنرانی کرده از زحمات دست اندرکاران انتخابات اخیر قدردانی نمودند.
- اولین جلسه دوازدهمین مجمع نمایندگان خلیفه گری تهران روز ۲۷ آبانماه برگزار شد. در این جلسه نمایندگان شورای خلیفه گری دوره یازدهم، خانم توکلی نماینده وزارت کشور و آقای کمبجانی و خبرنگار روزنامه آلیک شرکت داشتند.
- از سایر مطبوعات ارمنی تهران دعوت بعمل نیامده بود.

ایران

- انجمن نویسندگان ایران در گذشت فریدون مشیری را تسلیت گفت.
- در مجلس شورای اسلامی فراکسیون زنان تشکیل می شود.
- کشورهای پیشرفته فرار مغزهای ایران را تشویق می کنند.
- صادرات گوشت دام زنده آزاد اعلام شد.

مسافران به خارج از کشور می توانند ۲ هزار دلار ارز خریداری کنند

روابط عمومی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اعلام کرد: به اطلاع هموطنان گرامی می رساند مسافرتین عازم به مقصد کلیه کشورها می توانند پس از ارائه مدارک مورد نیاز و همچنین پرداخت معادل ریالی ارز به نرخ توافقی، در هر بار مسافرت اعم از هوایی، زمینی و دریایی (حداکثر سه بار در سال) به میزان ۲ هزار دلار از شعبه های ارزی بانکها ایتباع نمایند.

مدارک مورد نیاز، گذرنامه معتبر جمهوری اسلامی ایران، بلیت مسافرتی (اعم از یکسره یا دوسره) هوایی، دریایی و زمینی و نیز اخذ روادید ورود به کشور مقصد می باشد و در این خصوص محدودیتی از نظر یکسره بودن بلیت، رایگان بودن آن، مدت اقامت در ایران و نوع گذرنامه (خدمت و یا سیاسی) وجود ندارد. همچنین میزان ارز همراه دارنده گذرنامه حداکثر تا ۴ نفر، برای هر نفر یکهزار دلار تعیین گردیده است.

کسب مقام جهانی توسط دانشجویان مازندرانی
دو تن از دانشجویان رشته مهندسی عمران دانشکده فنی مهندسی بابل در سومین دوره مسابقه بین المللی دانشجویی بتن با مقاومت بالا که توسط انستیتو بتن آمریکا در کشور کانادا برگزار شد، با ساخت و ارائه دو نمونه بتن تاب مقاومت ۲۰۴۰ و ۲۰۳۰ کیلوگرم

بر سانتیمتر مربع مقامهای دوم و سوم جهان را کسب کردند.

در این دوره از مسابقه ها که در کنار همایش سالیانه انجمن بین المللی بتن در شهر تورنتو کانادا با شرکت ۳۵ تیم دانشجویی از کشورهای مختلف جهان برگزار شد، دانشگاه «ایلیونیز» آمریکا اول و دانشگاه تهران به مقام چهارم دست یافت.

سه کتیبه صخره ای اورارتویی قالب گیری شد
سازمان میراث فرهنگی کشور اعلام کرد: سه کتیبه مهم صخره ای اورارتویی به نامهای رازلیق، نشتیان و سقندل واقع در کوه های سیلان آذربایجان شرقی قالب گیری شد.

کارشناسان معتقدند، این سه کتیبه با توجه به مضامینی که در بر گیرنده تشریح و چگونگی فتوحات جنگی در این مناطق است، مربوط به فرمانروایان اورارتو- آرگیشتی پسر روسا (۷۱۳-۶۸۰ پ. م.) و ساردوری پسر آرگیشتی (۷۵۳-۷۳۵ پ. م.) می باشد.

قالب گیری این سه کتیبه به منظور حفظ و نگهداری آنها در برابر شرایط نامساعد آب و هوایی و دیگر عوامل طبیعی و همچنین پژوهش و مستند سازی صورت گرفته است.

کارشناسان بر این باورند که انجام این تمهیدات می تواند در آموزش، ایجاد سهولت در پژوهش، ساخت نمونه ها و نیز ماندگاری آنها به عنوان اسناد تاریخی و زبانی مکتوب بازمانده از دوره های باستانی تأثیر بسزایی داشته باشد.

پیش از این دو کتیبه شاپور اول در غار حاجی آباد فارس و کتیبه های کرتیر و شاپور در نقش رجب قالب گیری شده است.

اورارتوییها از قرن نهم تا قرن هفتم قبل از میلاد در مرکزیت شهری بنام توشبا در ارمنستان قدیم فرمانروایی می کردند که آثار کتیبه ای از آنان در آذربایجان غربی و شرقی مشخص شده است.

کنسولگری ایران در نخجوان فعالیت خود را متوقف ساخته است

بر روی دیوارهای کنسولگری ایران در نخجوان اعلامیه ای در باره توقف فعالیت آن چسبیده است. در اعلامیه خاطر نشان می شود که فعالیت کنسولگری در طی چند سال در راستای استحکام همکاری بین دو ملت بوده است. اما در تاریخ ۶ نوامبر گروهی از مردم بر ساختمان کنسولگری حمله کرده و کارمندان آن را مجروح نمودند. در اعلامیه خاطر نشان می شود که کنسولگری تا زمانی که مقصرین مورد بازخواست قرار نگرفته اند کار خود را از سر نخواهد گرفت.

یادآوری می کنیم که گروهی از خویشاوندان فاطمه تاگیوا که در ایران بازداشت شده است در تاریخ ۶ نوامبر سعی کرده اند در مقابل ساختمان کنسولگری تحصن نمایند. شرکت کنندگان در تحصن برخلاف میل کارمندان کنسولگری موفق شدند وارد ساختمان شوند. شرکت کنندگان در این تحصن را بمدت ۲ ساعت در ساختمان نگه داشته بودند اما بعداً "آزاد کردند."

فاطمه تاگیوا در ماه مه سال جاری بعد از بازداشت شوهر خویش محمد فیض الله شهروند ایران، در ایران بازداشت شده است. محمد فیض الله را در خیانت به وطن و خانم او را در همکاری در این خیانت مقصر دانسته اند. بنابر اطلاعات غیر رسمی آنها در اداره مربوطه وزارت اطلاعات ایران در تبریز بسر می برند.

"هایاستانی هانراپوتیون" ۷۹/۸/۱۸

ارمنستان

تصویب لایحه قتل عام ارمنیان در

مجلس ایتالیا

پارلمان ایتالیا قطعنامه قتل عام ارمنه را که توسط رئیس فراکسیون پارلمانی حزب دمکرات چپ این کشور پیشنهاد شده بود تصویب کرد. مجلس ایتالیا قطعنامه ای تصویب نموده است که گذشته از آنکه برسمیت شناختن قتل عام ارمنیان و آغاز مذاکرات با ارمنستان را به ترکیه یاد آوری می کند به بندهایی که ترکیه با پذیرش آن می تواند به اتحادیه اروپائی بپیوندد را نیز به میان آورد. اتحادیه اروپائی و شورای اروپائی به ترکیه توصیه نموده اند که مذاکرات خویش را در زمینه اقتصادی - تجاری و برقراری روابط دیپلماسی با ارمنستان آغاز و به محاصره خویش نسبت به ارمنستان پایان دهد، در قطعنامه به مجلس و دولت ترکیه توصیه می شود که به جامعه ارمنی کمک و مساعدت نشان دهد و بطور علنی قتل عام ارمنیان را برسمیت بشناسند. تصویب قطعنامه قتل عام ارمنیان از طرف مجلس ایتالیا نشان می دهد که زمامداران و مردم ایتالیا نسبت به حقیقت تاریخی و اصول اخلاقی احترام قائلند.

کانال تلویزیونی پرموتس، ۷۹/۸/۲۸

واریانت مغری و حوادث ۲۷ اکتبر از دستور کار خارج شده اند

در جلسه کمیسیون دایمی حقوقی دولتی مجلس ملی ارمنستان مسئله مربوط به واریانت مغری و حوادث ۲۷ اکتبر بررسی نشد. ویکتور دالاکیان رئیس کمیسیون حقوقی دولتی خبر داد که به خواهش بستگان شهدای ۲۷ اکتبر این مسئله از دستور کار خارج شد اما دلایل چنین خواهش را مشخص نکرد. اکنون تاریخ بررسی مسئله در آینده و همچنین شکل نهایی مسئله معلوم نیستند.

یادآوری می کنیم که بستگان شهدای ۲۷ اکتبر با پیشنهاد بررسی مسئله ارتباط تحولات ۲۷ اکتبر سال ۱۹۹۹ با واریانت تبادل مغری، در تاریخ ۲۶ اکتبر سال جاری به مجلس ملی مراجعه کرده اند. این درخواستها بعنوان آرمن خاچاطوریان رئیس مجلس ملی و ویکتور دالاکیان رئیس کمیسیون حقوق دولتی ارائه شده اند.

یرگیور ۷۹/۸/۱۴

دانشمند ایروانی بلاهای طبیعی را پیش بینی می کند

الکساندر ملیک- یولیچان اهل ایروان روشی را کشف نموده است که زلزله، طوفان، سیل، گردباد، بلاهای طبیعی، غرق کشتی ها و سقوط هواپیماها را پیش بینی می کند. مطبوعات بین المللی از سال ۱۹۹۵ به مراتب به این متد اشاره می کنند، مؤلف متد فوق ۶-۷ ماه قبل اطلاعاتی پیرامون وقوع بلاهای طبیعی از طریق اینترنت منتشر می سازد. متأسفانه پیش بینی های وی به حقیقت می پیوندند آنهم با ۸۵-۸۰ درصد. پیش بینی های الکساندر ملیک یولیچان بسیار خشک و قاطع می باشند. وی فقط به مکان، روز و میزان بلای طبیعی اشاره می کند. در روزهای اخیر در ترکیه زلزله ثبت شد. ترکیه اعلام نموده است که خسارات وارده از زلزله بزرگ نبوده است، قابل ذکر است که قبلاً دانشمند ارمنی در خصوص وقوع زلزله ترکیه خبرهایی در اینترنت مندرج نموده بود. وی حتی قادر است با داشتن چند اطلاعات مختصر بطور ۱۰۰٪ بلاهای طبیعی را پیش بینی نماید.

با در نظر گرفتن اینکه پیش بینی های الکساندر برای افراد بیشماری عاملی برای کسب در آمد محسوب می شود به همین دلیل منبع پیش بینی های وی در اینترنت مندرج نخواهد شد. برای کسب اطلاعاتی در این خصوص می توانید از طریق آدرس پست الکترونیکی زیر تماس بگیرید:
E-mail push@freenet-am.

اعلامیه سستانویچ در آنکارا:

ارمنستان مایل به آغاز مذاکرات می باشد استیون سستانویچ مشاور وزیر امور خارجه آمریکا به ترکیه عزیمت نموده است. بر اساس نشریه "ترکیش دیلی نیوز": سستانویچ پیرامون روندهای آسیای میانه، قفقاز و روسیه با زمامداران ترکی مذاکره نموده و هنگام ملاقات با اسماعیل جم وزیر امور خارجه ترکیه مسئله برقراری روابط ارمنی- ترکی را مورد بررسی قرار داده است. سستانویچ بعد از پایان ملاقات با وزیر امور خارجه ترکیه در مصاحبه مطبوعاتی که داشت چنین اعلام نموده است: "ارمنستان مایل است روابط خود را با آنکارا برقرار نماید و آماده مذاکره ارمنی- ترکی می باشد." وی هنگام گفتگو با سزر رئیس جمهور و البدرقانی معاون وزیر امور خارجه ترکیه مسائل مربوط به روندهای منطقه را مورد بررسی قرار داده است. سفارت آمریکا در ترکیه در این خصوص چنین گزارشی را منتشر نموده است: "چه ترکیه و چه آمریکا منافع مشترکی در تمامیت ارضی کشورهای منطقه دارند." در این بستر انعقاد قرار داد پیرامون خط لوله نفت باکو- تفلیس- جیحان بیانگر سودمندی متقابل دیدگاههای مشترک ما در خصوص مشکلات اساسی می باشد.

آزگ ۱۴/۹/۷۹

حل درگیری قراباغ به چه مرحله ای رسیده است

درگیری قراباغ کوهستانی از سوی گروه مینسک OSCE که چندین سال است این رسالت را بعهده گرفته، مورد بررسی قرار می گیرد. آخرین پیشنهادی که از طرف رؤسای گروه مینسک به سه طرف درگیری ارائه شده پیشنهاد "کشور واحد" بود که از طرف ارمنستان و قراباغ مورد قبول واقع گشت اما

طرف آذری آنرا رد نمود. بعد از آن مذاکرات رؤسای جمهور دو کشور به هدف غلبه نمودن بر موانع موجود آغاز گشت. هدف دو رئیس جمهور پیدا کردن چنان واریانتهایی است که طرفین برای بررسی آن موافق باشند. علیرغم اینکه رؤسای گروه مینسک در سفرهای خود با طرفین درگیر ملاقات می کنند و روابط را مورد بررسی قرار می دهند با این وجود پیشنهاد جدیدی ارائه نمی گردد زیرا هنوز مطمئن نیستند که پیشنهاد جدید برای طرفین قابل قبول خواهد بود یا خیر.

نظر سنجی افکار عمومی در قراباغ

ارگان عالی حزب داشناکسوتیون در قراباغ میان مردم قراباغ پژوهش اجتماعی گسترده ای شروع کرده است. هدف از نظر سنجی تشخیص موضع و سیاست داشناکسوتیون نسبت به مقامات است.

طبق آن بعید نیست که حزب داشناکسوتیون قراباغ که تا دوره اخیر با مقامات همکاری می کرد، به اپوزیسیون بنیادی آن تبدیل شود.

هایکان ژاماناک ۲۴/۸/۷۹

● بقایای کالبد گریگور لوساورچ توسط مسئولان مربوطه کلیسای اجمیادزین در تاریخ ۱۲ نوامبر از واتیکان به ارمنستان منتقل شد.

● با حمایت بنیاد یورو آسیا و با مدیریت پروفوسور بالاسانیان مرکز زلزله نگاری در ایروان راه اندازی خواهد شد.

بین المللی

ترکیه با اروپایی شدن فاصله زیادی دارد کمسیون اروپا در پیش نویس گزارشی که دیروز منتشر شد اعلام کرد که ترکیه هنوز شرایط لازم را برای پیوستن به اتحادیه اروپا کسب نکرده است. گزارش کمسیون اروپا با اشاره به معیارهای سیاسی لازم برای پیوستن کشورها به اتحادیه اروپا می نویسد: وضعیت حقوق بشر در ترکیه نگران کننده توصیف شده است.

در این گزارش آمده است: «هنوز فاصله زیادی تا ریشه کن شدن شکنجه و سوء رفتار وجود دارد. شرایط زندان ها بهبود نیافته و آزادی بیان و نیز آزادی تجمع و تشکل همچنان با محدودیت رو به رو است.» نامزدی ترکیه برای پیوستن به اتحادیه اروپا در اجلاس سران اروپا در هلستینکی در دسامبر سال گذشته به صورت تشریفاتی به رسمیت شناخته شد. اما آغاز گفت و گوها در این خصوص منوط به بهبود کارنامه حقوق بشر ترکیه و پایان دادن به نفوذ ارتش در دولت این کشور شده است.

اعراب رو در روی اسرائیل

حمله موشکی شبانه اسرائیل به شهر غزه ۲ شهید و ۱۲۰ زخمی برجا گذاشته با واکنش گسترده جهانی رو به رو شد. در شدیدترین این واکنش ها، حسنی مبارک رئیس جمهور مصر سفیر این کشور را از اسرائیل فراخواند.

نگرانی ترکیه از بیابانه مشترک پاپ و گارگین دوم

شناسایی قتل عام ارمنیان از طرف واتیکان و اعلامیه مشترک گارگین دوم و پاپ رم نگرانی ترکیه را فراهم نموده است. نشریه "ملت" در مقاله ای که منتشر نموده بر این موضوع تأکید دارد که این اشتباه پاپ رم به علت سن زیاد وی می باشد. علت چنین ارزیابی ترکیه به این سبب بود که پاپ رم و گارگین دوم رهبر کلیسای ارمنی در ۱۰ نوامبر اعلامیه مشترکی را امضاء نموده بودند.

کانال تلویزیونی پرموتس ۲۴/۸/۷۹

آذربایجان انتقال تجهیزات نظامی روسیه به گیومری را محکوم می کند

۷۶ تانک زره پوش روسی از گرجستان به گیومری منتقل گردید. وزیر دفاع آذربایجان اعلام نموده است: از خارج نمودن تانک های زره پوش روسی از گرجستان استقبال اما مستقر نمودن تانک های زره پوش در گیومری، را محکوم می نماید. زیرا استقرار زره پوشهای روسی در ارمنستان به نشانه قوی تر نمودن ارمنستان می باشد که با آذربایجان در وضعیت جنگی قرار دارد.

آخرین کاروان تانک های زره پوش پایگاه روسی واقع در آخلکلک به ارمنستان رسید که در ۱۰۲-مین پایگاه نظامی روسی واقع در شهر گیومری مستقر خواهد گردید.

اخبار شبکه ملی ارمنستان ۲۴/۸/۷۹

علمی

تنبلی چشم چیست و چگونه درمان می شود؟
تنبلی چشم چیست؟

تنبلی چشم یا آمبلیوپیا، یک بیماری چشمی است که موجب کاهش بینایی در اطفال می شود. این مشکل زمانی آغاز می شود که مسیره های بینایی مغز، به قدر کافی رشد نمی کنند یا تکامل نمی یابند. این مسیره های تقریباً "شبه جاده هستند و پیامهای بینایی را از چشم به مغز منتقل می کنند.

چه چیز موجب تنبلی چشم می شود؟

تمامی نوزادان با بینایی ضعیف متولد می شوند و در طی رشد، بینایی آنها بهتر می شود. برای بینایی خوب، تصویری دقیق و شفاف لازم است که در هر دو چشم، مشابه باشد. اگر تصویر در یک چشم، شفاف نباشد یا تصویرهای ایجاد شده در دو چشم مشابه نباشند، مسیره های بینایی به درستی تکامل نمی یابند. در واقع ممکن است مسیره ها بدتر هم بشوند. هر عاملی که موجب تاری دید یا لوچی چشم ها در دوران کودکی شود می تواند تنبلی چشم را ایجاد کند. مثلاً "اگر کودکی دچار لوچی چشم باشد، ممکن است تصویر در دو چشم او، متفاوت باشد. لوچی چشم (که به آن استرابیسم هم می گویند) موجب می شود تا دو چشم بر یک شیء، تمرکز پیدا نکنند. کودکان دیگری که ممکن است دچار تنبلی چشم شوند، کسانی هستند که برای بهتر دیدن به عینک احتیاج دارند یا کاتاراکت (آب مروارید) یا افتادگی پلک دارند و یا چشمان آنها

حرکات غیر ارادی دارد. حدود ۵٪ کودکان دچار تبلی چشم هستند.

تبلی چشم چگونه درمان می شود؟

از آنجا که تبلی چشم علل متعددی دارد، برای هر علت باید درمان مناسبی به کار رود. عینک بعضی از مشکلات را بر طرف می کند. در مورد آب مروارید، افتادگی پلک یا لوچی چشم ممکن است انجام عمل جراحی لازم باشد. پس از آن که علت تبلی چشم یافت شد، کودک باید در اکثر اوقات از چشم ضعیف تر استفاده کند تا این چشم قوی تر شود. برای وادار کردن کودک به استفاده از چشم ضعیف تر، می توان روی چشم قوی تر را پوشاند. گاهی از عینک های ویژه یا قطره های چشمی خاص برای تار کردن دید چشم قوی تر استفاده می شود. با این کار، چشمی که تا این زمان ضعیف تر بود، حالا تبدیل به چشم قوی تر می شود. در مواردی که روی یک چشم پوشانده می شود، بر اساس سن و بینایی کودک می توان در تمام طول روز یا بخشی از روز چشم را بسته نگه داشت. درمان تا زمانی ادامه می یابد که بینایی به حد طبیعی برسد یا بهتر شدن آن متوقف شود. در اغلب کودکان، این کار چند هفته طول می کشد. تعدادی از کودکان تا ۱۰-۸ سالگی به چشم بند نیاز دارند.

چرا درمان زود هنگام مهم است؟

مسیرهای بینایی مغز باید بسیار زود یعنی وقتی که کودکان خیلی کوچک هستند، به تکامل برسند. چند سال اول زندگی، مهمترین تأثیر را بر بینایی دارند. با رسیدن کودک به سن ۸ تا ۱۰ سالگی، سیستم بینایی مغز کاملاً رشد کرده است و دیگر نمی تواند تکامل پیدا کند. اگر تبلی چشم تا این سن درمان نشده باشد، کودک تا پایان عمر بینایی ضعیف خواهد داشت. این ضعف بینایی را نمی توان با عینک، چشم بند یا هر درمان دیگری اصلاح کرد. احتمال کمی وجود دارد که استفاده از چشم بند به مدت طولانی، به چشم قوی تر صدمه بزند. به همین دلیل، کودکانی که از چشم بند استفاده می کنند باید به طور منظم توسط پزشک خود معاینه شوند.

زنگ اول، ساعت چرت دانش آموزان!

دانشمندان معتقدند به طور متوسط نوجوانان نیز همانند کودکان به ۹ ساعت و ۱۵ دقیقه خواب در شب نیاز دارند. در صورتی که میزان متوسط خواب آنها فقط ۷ ساعت در شب است و حتی خوابیدن در بعد از ظهرهای آخر هفته نیز این کمبود را جبران نمی کند.

همچنین، مطالعاتی در سطوح ملاتونین (هورمونی که به خواب مربوط می شود) نشان می دهد که نوجوانان عموماً دیرتر به خواب می روند و دیرتر هم از خواب بیدار می شوند. به همین خاطر اکثر معلمان، ساعت اول کلاس را «ساعت چرت» می نامند. مری کارسکادون، پروفیسور روانکاو و رفتار شناس از دانشگاه پزشکی براون می گوید: «بچه ها زمانی به مدرسه می روند که هنوز مغز آنها در حال استراحت شبانه است.» این موضوع در آزمایشگاه تحقیقات بیمارستان بریدلی بررسی شد، طی تحقیقی که توسط کارسکادون و امی ولدسون، پروفیسور روانشناس در دانشکده هولی کراس درباره الگوهای خواب نوجوانان انجام شد، نتایج با نمرات آنها ارتباط داشت. براساس

این تحقیق دانش آموزانی که نمرات پایین تری دارند و یا مردود می شوند، در مقایسه با همکلاسی های خود که نمرات A و B می آورند خواب کمتری دارند.

در این تحقیق که بر روی سه هزار دانش آموز دبیرستانی انجام گرفت، رابطه چرت زدن و کمبود خواب با کاهش نمرات ارتباط مستقیم و معناداری داشت. نتایج به دست آمده در باره میزان متوسط خواب دانش آموزان در شب و نمرات آنها، به شرح زیر بوده است:

- ۷ ساعت و ۲۱ دقیقه خواب، نمرات غالباً "A" و "B" (در سیستم نمرهای ایران بالاتر از ۱۵).
- ۷ ساعت و ۴ دقیقه خواب، نمرات غالباً "C".
- ۶ ساعت و ۴۸ دقیقه خواب، نمرات غالباً "D" و پایین تر.

محققانی که راجع به خواب تحقیق می کنند معتقدند که حتی ۱۵ دقیقه تأخیر در شروع ساعات درسی در مدارس، اقدام صحیحی است و همچنین به دانش آموزان باید عادات صحیح خوابیدن را آموزش داد. کارسکادون می گوید: «اگر بچه ها و والدین آنها سعی کنند ۲۰ تا ۳۰ دقیقه خواب بیشتر در شب داشته باشند، پیشرفت مهمی خواهیم داشت.»

ولدسون برای بچه هایی که قبل از طلوع آفتاب از خواب بیدار می شوند، پیشنهادهایی دارد: چون ریتم خواب توسط روشنایی کنترل می شود، دانش آموزان باید چراغ را روشن کرده و در روشنایی لباس های خود را بپوشند. سپس باید جنب و جوشی داشته باشند. مثلاً پیاده روی کنند تا ساعات فعالیتشان را به جلو بکشند.

پنجره های گرمابخش و سرمابخش

لندن- پژوهشگران انگلیسی نوعی پنجره ساخته اند که در زمستان گرما و در تابستان سرما تولید می کند. این پنجره ها دوجداره اند و به جای هوا بین دو جدار آنها آب جریان دارد و از این طریق نور خورشید بدون برخورد با مانع به اتاق می تابد و در عین حال دمای اتاق نیز کنترل می شود. یک ماده شیمیایی در این آب محلول است که در طول موج های مرئی شفاف است و انرژی مادون قرمز خورشید را جذب می کند.

این آب در یک مخزن تبادل حرارتی به چرخش در می آید و خنک می شود و حرارت آن نیز برای آینده و فصل سرما ذخیره می شود.

با به کار بردن این سیستم می توان ساختمانی بنا کرد که نیازی به سیستم های گرمایشی و سرمایشی کنونی ندارد و هزینه به کار بردن آن نیز سالانه ۵۰ برابر کمتر از هزینه سیستم های کنونی است.

بزرگترین رویداد کتابخوانی جهان در کانادا تورنتو- بزرگترین رویداد کتابخوانی جهان در ورزشگاهی در شهر «تورنتو» کانادا برگزار شد. در این برنامه بیش از ۲۰ هزار کودک کانادایی در ورزشگاه جمع شدند تا «جی. کی. رولینگ» مشهورترین نویسنده کتاب کودک در جهان برای آنها کتاب بخواند. بهای بلیت شرکت در مراسم کتابخوانی از ۶ تا ۲۳۴ دلار بود.

این برنامه همزمان با بیست و یکمین جشنواره سالانه نویسندگان جهان برگزار شد که بیش از صد نویسنده از سراسر جهان در آن شرکت داشتند. جی. کی. رولینگ نویسنده مجموعه کتابهای «هری پاتر» است که تاکنون ۳۵ میلیون نسخه از آن در سراسر جهان به فروش رفته است.

دانشتهایی در باره پوکی استخوان

پوکی استخوان اگر چه بیماری فراگیری است اما موزیانه و بی سر و صدا آغاز می شود. در این بیماری چگالی (تراکم بافتی استخوان کاهش یافته، به کمتر از میزان لازم برای حمایت مکانیکی بدن در کارهای روزمره می رسد و نتیجتاً شکننده تر می شود. وجه تسمیه بیماری نیز بدین دلیل است. مهره ها، استخوانهای مچ دست، استخوان ران، استخوان بازو و دشت نی استعداد شکنندگی ویژه و بالایی در این بیماری پیدا می کنند. از خصوصیات اصلی بیماری این است که افراد مبتلا بدان دچار عوارض ناتوان کننده از جمله شکستگیهای گوناگون استخوانی می شوند. خطر بروز بیماری در زنان یائسه بیشتر از دیگران است که ضعیف شدن استخوانها با گذر سن، از عوامل مستعدکننده و تسهیل کننده آن می باشد.

مطالعات نشان داده است که بیماری پوکی استخوان که زنان بسیاری را مبتلا می سازد، یک اختلال قابل پیشگیری است. با این حال معمولاً تا آخرین سالهای یعنی وقتی که یک زن از ابتلا به شکستگی ستون فقرات خویش توسط پزشک خود آگاهی یابد، نه خود وی و نه افراد خانواده اش با این بیماری آشنایی ندارند به طوری که در آمریکا حدود ۴۰٪ از خانمها از وجود این بیماری آگاه نیستند. تنها ۱۰٪ از آنها در باره پوکی استخوان توسط پزشکان خود راهنمایی شده و تنها ۴٪ از ایشان در این مورد سئوالهایی را از پزشکشانشان کرده اند. بنابراین، اطلاعات عمومی مردم در باره پوکی استخوان، علیرغم پیشرفتهای علمی، اندک است و این مهم بر عهده رابطین و آموزش دهندگان علوم پزشکی و دست اندرکاران مربوطه است.

در تقسیم بندی پوکی استخوان دو نوع اولیه و ثانویه را در نظر گرفته اند. «استئوپروز» یا پوکی استخوان از نوع اولیه در خانمهای یائسه بیشتر از مردان، در افراد مسن بیشتر از افراد میان سال و در سفید پوستان بیشتر از سیاه پوستان دیده می شود.

در کشور ما آمار دقیقی از تعداد مبتلایان به این بیماری در دست نیست، اما با تقریب قریب به واقعیت می توان گفت با بیش از ۶ میلیون ایرانی دچار آن هستند. این در حالیست که در کشور آمریکا حدود ۲۰ میلیون نفر به پوکی استخوان مبتلا هستند. هزینه سالانه درمان بیماری در این کشور بین ۷ تا ۱۰ میلیارد دلار است. آمریکااییهای بالای ۴۰ سال هر سال حدود ۱/۳۰ میلیون بار دچار شکستگی می شوند. مرکز آمار آمریکا تخمین زده است که تا سال ۲۰۲۵ میلادی حدود ۲۱/۷٪ از جمعیت این کشور بیشتر از ۶۵ سال خواهند داشت که این رقم دقیقاً دو برابر آماری است که در سال ۱۹۸۱ دادند، یعنی ۱۱/۴٪.

در چنین شرایطی، میزان هزینه درمان شکستگیهای لگن ناشی از آن دو برابر خواهد شد. به علاوه زیان اصلی این بیماری را باید در آن دسته از

ناراحتیهای مشخصی که برای بیماران بوجود می آید، جستجو کنیم، با این توضیح که پس از گذشت ۶ ماه از وقوع شکستگیهای مفصل لگن، تنها ۲۵٪ از بیماران کاملاً "بهبود می یابند و ۵۰٪ آنها برای انجام فعالیتهای روزمره خود هنوز نیاز به کمک دیگران دارند و ۲۵٪ باقیمانده نیاز به مراقبتهای پزشکی ویژه در منزل دارند. در حال حاضر تمام عوامل دولتی و مسئولین بهداشت و پژوهشگران و متخصصین بالینی کوشش می کنند که برای پیشگیری و درمان پوکی استخوان طرحی نو ارائه نمایند و در حمایت از این امر در اقصی نقاط دنیا انجمنهای ملی بهداشت برنامه های خاصی را ترتیب داده و نیز در کشور آمریکا مرکز پوکی استخوان «بنیاد ملی پوکی استخوان» تأسیس شده است.

علل پوکی استخوان

علل پوکی استخوان بسیار متنوع و مختلف است. به عبارت دیگر پوکی استخوان فقط در اثر پیری و پائینگی نیست. از عوامل مؤثر در پوکی استخوان می توان به موارد زیر اشاره کرد:

۱- عدم دریافت کلسیم کافی و مناسب در رژیم غذایی از دوران کودکی تا سنین بزرگسالی خصوصاً در زنان و دختران.

۲- مصرف بعضی داروها مثل کورتونها و داروهای ضد تشنج.

۳- بیماریهایی نظیر پرکاری تیروئید و غده پاتیروئید و بعضی بیماریهای دیگر که منجر به پوکی استخوان می شوند.

۴- استعمال دخانیات و مصرف زیاد از حد الکل.

۵- ورزش نکردن و عدم وجود فعالیتهای فیزیکی کافی.

۶- مصرف زیاد از حد نوشابه های گازدار و مواد غذایی حاوی فسفر.

۷- عدم استفاده از نور خورشید به مقدار کافی.

راه های پیشگیری

با توجه به این امر که نیروی کاری مفید جامعه و در واقع مخازن تجربه جامعه، افراد میان سال به بالا هستند و نیز با توجه به عوارض و ناتوانی جسمانی ناشی از پوکی استخوان و با توجه به ترمیم توأم با تأخیر عوارض مربوطه و نیز با در نظر گرفتن مشکلات روانی ناشی از این عوارض برای این اشخاص، بدیهی است که نیاز به بسیج عمومی جامعه جهت آگاهی دادن به مردم وجود داشته و خواهد داشت. بسیج عمومی آگاه سازی می تواند به صورت اطلاع رسانی در رسانه های گروهی، آموزش به شکل پمفلتهای آموزشی و نیز اطلاع رسانی توسط پزشکان خانواده در زمینه های زیر باشد:

۱- افزایش ذخایر استخوانی با مصرف کافی کلسیم به اندازه مناسب بخصوص از دوران کودکی تا ۳۰ سالگی (توده استخوانی با دریافت کلسیم ارتباط داشته و این ارتباط خصوصاً در طی ۳۰ سال اول زندگی بسیار قوی است).

۲- انجام فعالیت های بدنی و ورزش که در پیشگیری از پوکی استخوان بسیار مؤثر است. (فشار کاری به اندازه و مناسب روی استخوانها باعث تحریک استخوان سازی و افزایش توده استخوانی می شود. ورزشهایی مثل پیاده روی، دویدن، دوچرخه

سواری و بدنسازی می توانند فعالیت های مناسب باشند).

۳- پرهیز از مصرف دخانیات و الکل (زیرا که این دو تأثیر منفی بر توده استخوانی دارند).

۴- دریافت مقادیر کافی ویتامین C به این علت که برای ساخت توده استخوانی مورد نیاز است. مانند مصرف بیشتر لبنیات که سرشار از کلسیم هستند از قبیل شیر، بستنی... و یا سایر مواد غذایی حاوی کلسیم مانند کلم خام، لوبیا چیتی، هویج خام، باقلا، پرتقال، نارنگی و آلو.

۵- محدود کردن و کاهش مصرف نوشابه های گازدار و گوشتهای آماده و طبخ شده کنسروی که فسفر فراوان دارند. (زیرا این مواد باعث دفع ادراری کلسیم می شوند).

استفاده مناسب از نور خورشید که جهت تأمین ویتامین D مورد نیاز است. زیرا ویتامین D نیز باعث افزایش جذب کلسیم از روده ها می شود.

کاهش میانگین سن افراد سیگاری از ۲۵ سال به ۱۸ سال

جامعه پزشکان متخصص داخلی ایران اعلام کرد: افراد سیگاری بیش از سایر افراد به سرطان «پانکراس» که یکی از غدد تنظیم کننده قند خون است مبتلا می شوند.

این جامعه هشدار داد که سرطان پانکراس پنجمین سرطان دستگاه گوارشی است که متأسفانه ۸۰٪ کسانی که به این سرطان مبتلا می شوند، فوت می کنند و این جزو خطرناکترین بیماری موجود است. همچنین در این گزارش اعلام شده است که سن میانگین افراد سیگاری از ۲۵ سال به ۱۸ سال کاهش یافته است که نتایج این تحقیقات هشدار است به مسئولین مربوطه که در صدد برنامه ریزی گسترده برای رفع معضلات جوانان باشند.

روابط عمومی جامعه پزشکان متخصص داخلی با اشاره به تیم تحقیقاتی که بر روی ۴۵۰۰ نفر تحقیق کرده است با صراحت از مسئولان و دست اندرکاران خواست تا نسبت به مسأله دخانیات و مضرات آن سیاست مشخصی را پیگیری کنند و از اشاعه این وسیله مخرب در جامعه جلوگیری کنند. این گزارش می افزاید، هنوز فلسفه وجودی دخانیات در کشور و در ابعاد کلان، یعنی جهان مشخص نیست و با وجود مضرات غیر قابل انکار و کشنده سیگار، هنوز کارخانجات دخانیات با ظرفیت بالا به تولید سیگار مشغولند. جامعه پزشکان متخصص در ایران در پایان، تبلیغ استفاده نکردن از سیگار را ناکافی دانست و گامهای عملی را در این زمینه، راه حل اساسی معضل اعتیاد در کشور ذکر کرد.

زبانزدهای ارمنی - فارسی - انگلیسی

11- Երես տւիւնք, աստառ ուղեց:

Give him an inch and he'll take an ell.

12- Դատարկ կարասը բարձր ծայր կը տայ:

Empty vessels make the most noise.

13- Թէ մալին է տալիս, թէ մեխին:

To run with the hare and hunt with the hounds.

14- Ասողին էլ լսող է պտոց:

You play a lyre (in vain) to an ass.

15- Մոմը իր տակը լոյս չի տայ:

At the foot of the candle it is dark.

حوا

نوشته سورن آیوزیان

ترجمه آندرانیک خجومیان

باد سردی می وزید و دانه های برفی را که روز قبل به زمین نشسته بود با خود بلند کرده و در کوچه های خلوت شهر بگردش در می آورد، دانه های برف در حالیکه همدیگر را در آغوش گرفته بودند در کنار دیواری پناه می گرفتند، به نظر می رسید دستی خاموش آسمان را مانند تابلویی با ابرهای سیاه نقاشی می کرد و گاهی باد با صدایی مهیب از نقطه ای به ابرها حمله کرده و آنها را پراکنده می کرد. در جای جای آسمان آبی ستاره ها مانند چشمانی که از تعجب برق می زدند به پایین نگاه می کردند.

در کوچه های شهر نیمه مخروبه هیچ حرکتی نبود. مردم ساعتی پیش به خانه هایشان پناه برده بودند. در همان موقع از پنجره اطاق ساختمانی بلند گریه ای به بیرون پرب شده لابد مزاحمتی ایجاد کرده بود، او از سرما خود را به دیوار چسبانده، باد زوزه ای کشید و دانه های برف را به صورت او ریخت، گریه حالت نهاجمی به خود گرفت و قوزی به کمرش داده ناگهان دیوار مخروبه ساختمانی در کنار گریه فرو ریخت و گریه زیر برفها مدفون شد، در همان موقع زنی به کوچه آمد، چهره ای به سفیدی و سردی سنگ مرمر داشت، در چشمهای سیاه و درشتش رنجی نهفته بود، او انسانی محکوم و زجر کشیده می نمود، آنچنان پریشان بود که گویی با خودش نیز بیگانه است، او دنبال گمگشته ای می گشت.... از نقطه ای شاهد بود که چه اتفاقی برای گریه افتاد و به همین جهت دوان دوان خود را به گریه رساند و با دستهای برف را کناری زد و گریه را از زیر برف بیرون آورده و با روسری اش او را پوشاند و به سینه اش فشرد، گریه می کرد بدون اینکه اشکی از چشمانش سرازیر شود، گریه را هر چه محکمتر به سینه اش فشرد تا بلکه بتواند با گرمای بدن خود حیوان سرمازده را گرم کند.

این زن چه کسی می توانست باشد؟ کسی که می شد او را در خیابانهای "خورسون" دید، کسی که زیر رگبار بارانی ایستاده و در حالیکه جوجه خفه شده ای در دست داشت گریه می کرد، و گاهی نیز به دنبال بچه هایی می افتاد که لانه پرند ای را خراب کرده بودند و جوجه های آنرا برداشته بودند. او التماس می کرد و می گفت: این پرند های بی گناه را نکشید، مادر آنها گریه خواهد کرد، می دونید مادر یعنی چه؟... و تقریباً هر روز عصر او ساکت در حالی که روسری سیاهی به سر بسته از کوچه های بن بست شهر تا خیابانهای اصلی پیاده رفت و آمد می کرد و کافی بود که از خانه ای گریه بچه ای را بشنود، به طرف صدا می دوید، در خانه را می زد و با صدای خفه ای می گفت: بی رحمها، چقدر می خوابید، مگر نمی شنوید که بچه گریه می کند، آخر شما هم مادرید؟ و از داخل خانه در حالی که سعی می کنند از ناراحتی او بکاهند می گویند: اشکال نداره ناراحت نشو.

"حوا سولومونا" در حالی که دستهایش را روی سینه اش می گذاشت، در کوچه های شهر قدم می زد تا مگر صدایی بشنود، بعد از شهر خارج می شد و در کنار رود "دانوب" ساعتی می ایستاد و با آب رود خانه حرف می زد، یکبار او رفت و دیگر هیچوقت در گکوچه های "خورسون" پیدایش نشد.

"ساموئل وودمن" از کارکنان بخش موتورخانه "بوگدان حملنیسکی" با خوش سلیقگی خاصی خانه اش را در شمال شهر، که رودخانه دانوب از آنجا می گذشت، ساخته بود تا بتواند در شبهای مهتابی از پنجره خانه اش به آبهایی که از دورها می آمدند و به دور دستهای می رفتند را تماشا کند.

ساموئل با مهربانی خاص یهودیان با همسرش زندگی می کرد، با اینکه چهار سال از ازدواجشان می گذشت هنوز بچه ای نداشتند و حوا برای این تنها کمبود زندگیشان بارها به ساموئل گفته بود: ساموئل خانه بدون بچه به چه دردی می خورد، ما به اندازه کافی در این شهر تنها هستیم، در دنیا بهترین چیز برای زن، مادر بودن است و کلمه "مادر" را از زبان بچه اش شنیدن.

ساموئل با حسرت جواب می داد: و "پدر".

یکسال گذشت آرزوی آنها به واقعیت پیوست، آنها بچه دار شدند.

پدر "حوا" "سولومون" در قتل عام یهودیان در سال ۱۹۰۷ کشته شده بود. "سولومون" بجز اسمش چیز دیگری از گذشتگان خود به ارث نبرده بود و او نیز

بجز اسمش چیز دیگری را به ارث نگذاشت، این اسم خطرناک از گذشتگان مانده بود و حوا با در نظر گرفتن اینکه خطر دیگر رفع شده، آنرا روی فرزندش گذاشت. سولومون بزرگ می شد و با شیطنتهای خود نشاط تازه ای به زندگی آنها می بخشید. ساموئل با گرمی خاصی لبهای پسرش را می بوسید، لبهایی که بزودی باید کلمه "پدر" را می گفتند، ولی جنگ این احساس خوب را از او گرفت. ساموئل به جبهه جنگ رفت و پس از چند ماه حوا خبر کشته شدن او را شنید. دشمن شهر خورسون را اشغال کرد. وضعیت حوا و فرزندش روز به روز بدتر می شد، اشغالگران آلمانی آنها را از خانه بیرون کرده و در آشپزخانه جای دادند و خودشان اطافهای خانه را در اختیار گرفتند. حوا در اوایل تصمیم گرفت با دشمن مقابله کند، او خواست با اطو به سر یکی از آنها بکوبد، ولی بعد فکر کرد که دیگر تنها نیست و فقط برای خودش زندگی نمی کند، بلکه زندگی او به پسرش که تنها یادگاری شوهرش است تعلق دارد.

روزهای سختی بود، سولومون زبان باز کرده بود و فقط یک کلمه را تکرار می کرد و آنهم کلمه ای که نه "پدر" بود و نه "مادر"، چیزی که والدینش انتظار را داشتند، بلکه فقط کلمه "تان"، خواسته ای طبیعی که برآورده کردن آن برای مادر درمانده بسیار مشکل بود. سولومون بیشتر شبها گریه می کرد و اشغالگران آلمانی در حالی که چراغی در دست داشتند وارد آشپزخانه می شدند و با فریاد از مادر می خواستند که صدای این یهودی را خفه کند. بچه با وحشت به سینه مادرش می جسیبد و با دستهای کوچکش چشمهای اشک آلودش را می بست تا چهره وحشتناک اشغالگران را نبیند. در چنین مواقعی چه ناراحتی هایی که حوا متحمل نمی شد، وقتی حوا پیش تند قلب فرزندش را که در آغوش او پناه آورده بود احساس می کرد قلبش مجاله می شد. عاقبت اشغالگران فقط به داد و بیداد کردن اکتفا نکردند. تقریباً نیمه شب بود در بیرون از خانه تاریکی مانند بخت بد یهودیان، ابرها را در میان گرفته بود، فقط صدای دانوب به گوش می رسید، این صدا با ناله و گریه سولومون که از درد به خود می پیچید هم نوا شده بود. او مریض بود دیگر نه نان می خواست نه شیر، حتی آب نسبتاً گرمی را هم که مادرش با لیوان به لبهایش نزدیک می کرد پس می زد و با صدای بلند ناله می کرد، از درد سرش را به سینه مادرش می کوبید، ناگهان اشغالگران با لباسهای خواب وارد آشپزخانه شدند یکی از آنها با خونسردی خاص جلادان از دوستش پرسید: صدای این یهودی تنفرانگیز است نه؟ راستی اگر او نباشد چه می شود؟ مگر برای ما نبودن اینها بهتر نیست؟

دوستش ساکت و آرام به مادر نزدیک شد و بچه را از آغوشش بیرون کشده و از پنجره به بیرون پرت کرد. مادر فقط صدای افتادن فرزندش را در آب شنید و همه چیز در نظر او تیره و تار شد و بیهوش روی زمین افتاد.

× × × × × ×

سپیده دم مادر به هوش آمد، نگاهی به اطرافش کرد و آهی کشید. از آن روز به بعد او در کوچه های شهر به گردش در آمد، گاهی ساکت و گاهی نیز فریاد می زد: آهای، بچه چنه کسی است که داره گریه می کنه، مگر شما مادر نیستید؟ و نیمه های شب وقتی که تاریکی همه جا را فرا می گرفت او جلوی خانه ویرانش می نشست و ساعتها به آب رودخانه نگاه می کرد، تصور می کرد که همین حالا پسرش سولومون دستهایش را از آب بیرون آورده و صدا خواهد زد "مادر" و او نیز خود را به رودخانه پرت خواهد کرد تا فرزندش را از میان آبهایی بیرحم بیرون بیاورد.

یکبار او لب رودخانه نشست و با بیان مادرانه اش با بخت از دست داده اش صحبت می کرد: سولومون، سولومون عزیزم، دستهایت را به من بده، مگر نمی خواهی به آغوش مادرت برگردی، از اینکه نتوانستم برایت خوراکی تهیه کنم، ازمن قهر کردی؟ از مردم می ترسی؟ خوب تو هم جزء مردم هستی، چرا می ترسی؟ باشه... دستهایت را به من بده تا تو را ببرم، ببرم به دور دورا، آره... آره... دستت را بگذار توی دستم، به مادرت رحم کن...

و در نگاه او آب رودخانه دایره وار چرخشی زد و از بین دایره سولومون دستهای سفیدش را به طرف مادرش دراز کرد، مادر آهی کشید و با آغوش باز خود را به رودخانه انداخت.

او مرگ را طوری پذیرا شد، که مادری فرزند گم کرده اش را.

به بن بست رسیدن ترکیه ۸۵ سال بعد از کشتار ارمنیان

نوشته: استغفان کنزر
از نیویورک تایمز
ترجمه: سورن خچومیان

از منطقه ای که زمانی کانون زندگی ارمنیان بود تنها باغ های درختان توت که در کنار تفریح گاههای مجاور رودخانه قرار دارند باقی مانده است. در کنار یکی از درختهای سوخته از آفتاب یک کلیسای متعلق به ارمنیان قرار داشت که مدتهاست از بین رفته است. در زیر سایه آن زنی ۶۶ ساله بنام طاهره چکیرای ایستاده است و مزرعه خود و دریاچه هزار را نظاره می کند. وی می گوید: "آنها ارمنیان را به اینجا آوردند و کشتند". او به یک تپه اشاره می کند و اضافه می نماید: "آنها یک گودال برای اجساد آنها کردند، این چیزها را پدر و مادرم به من گفتند."

در منطقه ای که اکنون شرق ترکیه نامیده می شود بیش از یک میلیون ارمنی زندگی می کردند. تا اینکه در بهار ۸۵ سال قبل این جامعه بدنبال بروز خشونت‌های قومی نابود شد. در مورد بسیاری از اتفاقات، مسائلی که در آن زمان اتفاق افتاد هنوز هم اختلاف نظر جدی وجود دارد. ولی در مورد محل وقوع کشتارها که همین جا است کمتر کسی دچار شک و تردید هستند.

یاسمن اورهان یکی از اهالی الزیگ است و سال قبل از دانشگاه همین شهر فارغ التحصیل شده است می گوید: "آنها این موضوعات را در مدارس تدریس نمی کنند، ولی اگر کسی علاقمند باشد، راههای بسیاری است که بتوان فهمید چه اتفاقی افتاده است، ارمنیان بسیاری کشته شده اند، در این امر شکی نیست."

وی می گوید که مادر بزرگ او این چیزها را به وی گفته است. یاد کشتارها در شرق ترکیه با گذشت چند نسل از خاطره ها پاک نشده است. در مناطق دیگر ترکیه اکثر افراد اطلاعات بسیار کمی در مورد قتل عام سال ۱۹۱۵ دارند. کتابهای درسی ترکیه بطور غیر مستقیم به این حوادث اشاره می کنند. در کتابها تأکید می شود که رزمندگان مسلح ارمنی علیه امپراتوری و رجال ترکیه قیام کردند. آنها کشتار صدها هزار غیر نظامی را پس از شورش ناموفق یا به کل انکار می کنند یا آن را ناچیز جلوه می دهند.

بحث و گفتگو و اختلاف نظر در مورد نحوه برخورد با این مسأله باعث ایجاد یک جنگ تبلیغاتی میان ارمنستان و ترکیه در سراسر جهان شده است. ارمنیان بانفوذ از کشورهای خارجی می خواهند که حوادث اتفاق افتاده در سال ۱۹۱۵ را یک نژادکشی اعلام کنند. برخی ملی گرایان ارمنی می گویند در صورتیکه نتوانند ترکیه را مجبور کنند که این مسأله را بپذیرد قدم بعدی آنها احتمالاً درخواست غرامت، یا درخواست برگرداندن سرزمینی که متعلق به ارمنیان است خواهد بود.

سیاستمداران ترکیه قاطعانه علیه این تلاش ها مقاومت می کنند. آنها معتقدند که در سال ۱۹۱۵ در این محل مسلمانان نیز مانند ارمنیان مسیحی کشته شدند و عادلانه نیست که فقط یک طرف را محکوم کرد.

از نقطه نظر اکثر ترکه‌ها حوادث سال ۱۹۱۵ امری قدیمی و تمام شده است. ولی در خاطر ارمنیان، حضوری دائمی و غیر قابل گذشت است. جوامع ارمنی در سراسر جهان از آنچه که "نژادکشی" نامیده می شود آگاهی کامل و دقیق دارند.

اغلب این مسأله با خشم شدید و انکار ترکیه همراه است.

این خشم خشم در دهه های ۱۹۷۰ و ۱۹۸۰ خود را به شکل خشونت شدید نشان داد. گروهی که خود را کماندوهای نژادکشی ارمنیان می نامیدند مبارزه ای علیه نمایندگان دولت ترکیه آغاز کردند. این گروه دیپلمات های ترک را در ایالات متحده یا در نقاط دیگر دنیا به قتل رساندند و مکان های مختلفی منجمله دفتر خطوط هوایی ترکیه در فرودگاه اولری پاریس را منفجر کردند.

از آن زمان به بعد مبارزه مسلحانه به مبارزه دیپلماتیک عوض شد.

هر بهار رهبران کشورهای خارجی بیانیه هایی که با دقت فراوان تهیه شده است را به یاد کشتارهای مزبور منتشر می کنند. ماه گذشته بیل کلینتون رئیس جمهوری آمریکا در بیانیه ای متذکر شد: "قتل عام ۱/۵ میلیون ارمنی در قرن بیستم یک تراژدی بزرگ می باشد" ولی او لغت نژادکشی را بکار نبرد.

در چند سال اخیر ترکیه روابط خود را به طور چشمگیر با یونان بهبود بخشیده است ولی بهبود روابط با ارمنستان بسیار کند پیش می رود. دو کشور در مورد مسائل سیاسی گوناگون با هم در نزاع هستند، ولی زخمی که سال ۱۹۱۵ در روح و جان ارمنیان بر جای گذاشته است نیز نقشی اساسی در جدا نگه داشتن آنها دارد.

در ماههای اخیر برخی اقدامات در جهت نزدیکی و آشتی- بین ترکه‌ها و ارمنیان آغاز شده است. یکی از این اقدامات کنفرانسی بود با شرکت محققین ترک، ارمنی و آمریکایی که در دانشگاه شیکاگو گرد هم آمدند و در مورد حوادث سال ۱۹۱۵ دست به تحقیقات مشترک زدند.

سلیم درنجیل استاد دانشگاه استانبول در رشته تاریخ قبل از ارائه تحقیقات خود در مورد ارمنیان و ترکیه اظهار داشت: "این دشوارترین گزارشی بود که من در تمام طول زندگی خود نوشته ام، قدم نهادن در بحران ارمنیان شبیه راه رفتن در یک میدان مین است."

محققینی که در شیکاگو گرد هم آمدند قصد دارند ملاقات دیگری را نیز داشته باشد. گروه دیگری در بهار امسال در اطریش یک سری کنفرانس برگزار خواهند کرد.

در یک اقدام دیگر هفت دختر جوان ارمنی و ترک که همگی حدود ۲۰ ساله هستند یک برنامه مشترک با هدف بهبود روابط دو ملت شروع کرده اند. اولین پروژه گروه جمع آوری پول جهت بازسازی یک کلیسای متعلق به ارمنیان در کنار وان در شرق ترکیه که زمانی پایتخت ارمنستان بود، می باشد.

یک خبرنگار ترک به نام سافاک باوی اظهار داشت: "این گونه حرکت هرگز تا بحال صورت نگرفته است. ما می خواهیم نمونه ای از وحدت و اتحاد میان دو ملت که برای مدت زمان طولانی در کنار هم زندگی کرده اند ولی بعداً از یکدیگر دور افتاده اند و بیگانه شده اند ارائه دهیم. این بازسازی یک کلیسا است که می تواند راه بازسازی روح نیز باشد."

منطقه اطراف الزیگ فقط یکی از نقاطی است که ارمنیان توسط سربازان عثمانی و افراد قبیله های ترک در خلال بهار ۱۹۱۵ کشته شدند. ولی از آنجاییکه افراد خارجی نیز در منطقه مزبور زندگی می کردند، هر چه را که دیدند و شنیدند ثبت کردند. در نتیجه کشتارهای این منطقه به شکلی غیر عادی دقیق و با جزئیات ثبت شده است.

یکی از این خارجی ها کنسول آمریکا، لسل دیویس بود که بعد از کشتارها سفری به مناطق اطراف دریاچه هزار که آن زمان دریاچه گل جودک نامیده می شد کرد. او بعدها نوشت: "هزاران هزار ارمنی که اکثر آنها زنان و کودکان بی پناه بودند در سواحل این رودخانه با بی رحمی و وحشیانه قتل عام شدند و بدنشان قطعه قطعه شد."

خانه ها، کلیساها و مدارس ارمنیان از آن زمان به بعد یا نابود شده اند و یا آنها را به حال خود گذاشته اند که از بین بروند، در طول رودخانه روستاهای جدیدی سر برآورده اند. ساکنان دهکده در زیر سایه های درختان توت که ارمنیان یک قرن پیش در اطراف خانه های تابستانی خود کاشته بودند استراحت می کنند و پیک نیک خود را در آنجا می گذرانند.

هنوز می توان اشیاء مربوط به ارمنیان این منطق را پیدا کرد. در یک مغازه عتیقه فروشی می توان با پرداخت ۲۵۰ دلار یک سینی مسی سنگین را خرید که روی آن نام مالک قبلی با الفبای ارمنی حک شده است.

نوزت گنولتاس مدیر یک ایستگاه تلفن در ساحل دریاچه، یک تاریخدان محلی به حساب می آید، چون پدر او ساعات بسیاری را صرف گفتن وقایع گذاشته برای او کرده است و همچون بسیاری از ساکنان اینجا می داند که در سال ۱۹۱۵ چه اتفاقی افتاده است ولی هموطنان او در دیگر بخش های ترکیه از این امر بی اطلاع هستند.

آقای گنولتاس در حالیکه چای عصر خود را می نوشید اظهار داشت: "دیگران از این اطلاعی ندارند چون اینجا زندگی نمی کنند. پدرم به من گفت که در آن زمان ترکیه ضعیف بود و ارمنیان می خواستند شورش بیا کنند، سپس دستور آمد که آنها را بکشد. تقریباً همه کشته شدند، این جنگ نبود، بلکه قتل عام بود."